

The Effect of lifestyle on the Lawlessness of Citizens Working in the Health and Treatment Centers of Noor City¹

Ahmadnia Ledari H², Abbasi Esfjir AS³, Hyderabad A⁴

Abstract

Introduction: Management in organizations and countries prescribes the lifestyle of citizens as a legal requirement. It is very important to encourage citizens to treat each other with respect, both at the individual level and at the group level. The purpose of this research is to study of the effect of lifestyle on the lawlessness of citizens (Noor city).

Methods: The research method is mixed and in terms of the purpose of development, the statistical population of the research is 384 citizens working in the health and treatment centers of Noor city, data collection was done through researcher-made questionnaires, and the validity and Reliability Cronbach's alpha test was used to determine the reliability, as well as the GFI test and also to test the research hypotheses, pls software was used.

Results: The results of the research showed that lifestyle through its components (individual factors, economic capital, economic and social base, cultural consumption, social factors) on the dimensions of lawlessness (political factors, legal factors, managerial factors, cultural factors, social factors), economic factors, structural and external factors) are influential.

Conclusion: Based on the results, it is suggested that lifestyle regulation be described as a political or social phenomenon in order to influence people's behavior to some extent.

Keywords: Lifestyle, Lawlessness, Healthcare service centers, Citizens.

1- **Cite this article:** Ahmadnia Ledari, Hassan; Abbasi Asfjir, Ali Asghar; Hyderabad, Abolghasem (1402). The Effect of lifestyle on the Lawlessness of Citizens Working in the Health and Treatment Centers of Noor City. *Health Management*, 15(4): 89-104.

۲- Ph.D student Department of Sociology, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran

۳- Associate Professor, Department of Sociology, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran, (Corresponding Author), asfajir@hotmail.com

۴- Assistant Professor, Department of Sociology, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran

- وصول مقاله: ۱۴۰۲/۹/۱۸
- اصلاح نهایی: ۱۴۰۲/۱۱/۸
- پذیرش نهایی: ۱۴۰۲/۱۱/۹

تأثیر سبک زندگی بر قانون‌گریزی شهروندان شهروندان شاغل در مراکز خدمات بهداشتی و درمانی شهرستان نور^۱

حسن احمدنیاالداری^۲ / علی‌اصغر عباسی‌اسفجیری^۳ / ابوالقاسم حیدرآبادی^۴

چکیده

مقدمه: مدیریت در سازمان و کشورها سبک زندگی شهروندان را به عنوان یک الزام قانونی تجویز می‌کند. تشویق و ترغیب شهروندان برای رفتار محترمانه با یکدیگر، هم در سطح فردی و هم در سطح سطح گروهی بسیار با اهمیت است. هدف از این تحقیق بررسی تأثیر سبک زندگی بر قانون‌گریزی شهروندان (شهرستان نور) انجام شده است.

روش پژوهش: روش تحقیق آمیخته و از نظر هدف توسعه‌ای می‌باشد. جامعه آماری تحقیق ۳۸۴ نفر از شهروندان شاغل در مراکز خدمات بهداشتی و درمانی شهرستان نور در نظر گرفته شده، جمع‌آوری داده‌ها از طریق پرسشنامه‌های محقق ساخته صورت پذیرفت و روایی و پایایی آزمون آلفای کرونباخ برای تعیین پایایی و هم‌چنین آزمون GFI و هم‌چنین برای آزمون فرضیه‌های تحقیق از نرم افزار pls استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج تحقیق نشان داد که سبک زندگی از طریق مولفه‌های (عوامل فردی، سرمایه اقتصادی، پایگاه اقتصادی و اجتماعی، مصرف فرهنگی، عوامل اجتماعی) بر ابعاد قانون‌گریزی (عوامل سیاسی، عوامل قانونی، عوامل مدیریتی، عوامل فرهنگی، عوامل اجتماعی، عوامل اقتصادی، عوامل ساختاری و بیرونی) تأثیرگذار می‌باشد.

نتیجه‌گیری: براساس نتایج پیشنهاد می‌شود که تنظیم سبک زندگی را به عنوان یک پدیده سیاسی یا اجتماعی توصیف شود تا بتواند تا حدی بر رفتار افراد تأثیر گذار باشد.

کلید واژه‌ها: سبک زندگی، قانون‌گریزی، مراکز خدمات بهداشتی و درمانی، شهروندان.

۱- استناد به این مقاله: احمدنیاالداری، حسن؛ عباسی‌اسفجیری، علی‌اصغر؛ حیدرآبادی، ابوالقاسم (۱۴۰۲). تأثیر سبک زندگی بر قانون‌گریزی شهروندان شهروندان شاغل در مراکز خدمات بهداشتی و درمانی شهرستان نور. مدیریت بهداشت و درمان، ۱۵(۴): ۸۹-۱۰۴.

۲- دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران

۳- دانشیار، گروه جامعه‌شناسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران، (نویسنده مسئول)، پست الکترونیک: asfajir@hotmail.com

۴- استادیار، گروه جامعه‌شناسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران

مقدمه

سبک زندگی صحیح، جوهر اصلی حیات طیبه را تشکیل می‌دهد و حیات طیبه در ساخته‌ها و اندوخته‌های مادی و معنوی جامعه انسانی، در قالب سبک زندگی نمایان می‌شود [۱]. سبک زندگی الگوی منحصر به فردی از ویژگی‌ها، رفتارها و عادات‌هایی است که هر فرد از خود نشان می‌دهد و به عنوان شاخصی از سلامت جسمی به شمار می‌رود [۲].

قانون‌گریزی مترادف با نظم‌گریزی است که عوارض آن قانع نبودن شخص به حقوق خود، تعرض به حقوق دیگران، انجام ندادن تکالیف، گریز از مسؤلیت و رسیدن به مقصود به هر طریق ممکن است [۳]. عوامل متعددی ممکن است در قانونمند بودن افراد و یا گریز آن‌ها از موازین قانونی در جامعه تأثیرگذار باشند [۴]. استحکام و انسجام هر جامعه‌ای، توجه به قانون و رعایت آن است و قانون‌پذیری و قانون‌گرایی در جامعه به منزله پذیرش منطق قانون است. قانون و قانون‌مداری را باید از ضروری‌ترین و بدیهی‌ترین اسباب و عناصر جهت ساخت چارچوبی به عنوان سبک زندگی در تمدن نوین بشر دانست. از طرفی دوام و قوام هر جامعه‌ای به نظم اجتماعی آن جامعه بستگی دارد و نظم اجتماعی میسر نخواهد شد مگر اینکه هنجارها و قوانین تعریف شده جامعه مورد احترام افراد واقع گردد. هرگاه عده‌ای هنجارها و قوانین رسمی یک جامعه را نادیده بگیرند، با وضعیت قانون‌گریزی روبرو می‌شویم و برای تبیین دلایل قانون‌گریزی همانند هر پدیده اجتماعی دیگر باید از زوایای مختلف به آن نگاه کرد. با توجه به اینکه قانون‌گریزی از بزرگترین چالش‌های سبک زندگی، نظم و امنیت اجتماعی است [۵]. سبک زندگی از عوامل متعدد در جامعه تأثیر می‌پذیرد، سبک زندگی با عوامل فرهنگی و اجتماعی مرتبط است، اما باید بیان داشت که رعایت قوانین و مقررات اجتماعی ماهیتی اثگذار دارد و می‌توان گفت عدل و گسترش عدل در جامعه خواسته‌ای اجتماعی است. نظم اجتماعی در هر جامعه از اهمیت بالایی برخوردار است. زیرا دوام هر جامعه‌ای به حفظ نظم اجتماعی آن بستگی دارد و

باید هنجارهای تعریف شده جامعه مورد احترام افراد واقع شود. هرگاه عده‌ای هنجارهای رسمی یک جامعه را نادیده بگیرند. ما با وضعیت قانون‌گریزی روبرو می‌شویم وقتی عده زیادی از افراد یک جامعه قوانین را نادیده بگیرند. در آن صورت قانون‌گریزی به مسئله‌ای اجتماعی تبدیل خواهد شد. سبک زندگی افراد در میزان پذیرش قانون و یا گریز از قانون تأثیرگذار است. طبق آمارهای بین‌المللی و همچنین تحقیقات داخلی میزان قانون‌گرایی در ایران پایین است. مسئولان کشور نیز به بیش از حد بودن قانون‌گریزی اذعان دارند و آن را به عنوان یک آسیب مهم قلمداد می‌کنند. قانون‌گریزی یکی از معضلات اجتماعی است که بر روند زندگی افراد جامعه تأثیر منفی دارد و نظم جامعه را دچار اختلال می‌کند. سبک زندگی افراد برخاسته از فرهنگ آن جامعه است. بنابراین برای بهبود در وضعیت زندگی افراد لازم است و هدف اصلی این مقاله تعیین مدل بومی تأثیر سبک زندگی بر قانون‌گریزی شهروندان می‌باشد و بر این اساس سوالی که در این پژوهش مطرح می‌شود این است که تأثیر سبک زندگی بر قانون‌گریزی چگونه است؟

مرور ادبیات نظری

در ابتدای این بخش به تعاریف متغیرهای اصلی که بعنوان یافته‌های پژوهش توسط خبرگان نام‌گذاری شده‌اند می‌پردازیم:

پایگاه اقتصادی - اجتماعی

پایگاه اقتصادی اجتماعی به عنوان یک متغیر مهم و موثر در رفتارهای مطرح می‌باشد [۶]. پایگاه اقتصادی - اجتماعی بر سلسله مراتب ارزشی و دینی و مذهبی بودن کنشگران نیز تأثیر می‌گذارد ساخته و پرداخته می‌شود. پایگاه‌های اقتصادی - اجتماعی مختلف موقعیت‌های سلسله مراتبی در نظام اجتماعی هستند که کنشگران در آن به دنیا می‌آیند و زندگی می‌کنند [۷]. پایگاه اقتصادی اجتماعی، موضع و مکان یک شخص در یک گروه اجتماعی را گویند و در تعریف نظری سه شاخص برای پایگاه اقتصادی اجتماعی در نظر گرفته

شده که عبارت است از ثروت، قدرت و منزلت. در مورد ثروت و منزلت تا حدی توافق نسبی وجود دارد اما در مورد قدرت شاخص مورد توافقی وجود ندارد [۸].

سبک زندگی

سبک زندگی متأثر از ذائقه و ذائقه پیامد منش و همچنین منش نیز محصول جایگاه فرد در ساختارهای عینی اجتماعی است. جایگاه فرد در ساختار اجتماعی که مشخص کننده میزان بهره‌مندی وی از انواع سرمایه است، منش وی را شکل می‌دهد و منش نیز مولد دو نوع نظام است یک نظامی از رویه‌های ادراک و ارزیابی، یعنی همان ذائقه و دیگری نظامی از رویه‌های ایجادکننده اعمال قابل طبقه‌بندی که تعامل این دو نظام سبک زندگی را ایجاد می‌کند [۹]. سبک زندگی یکی از مهم‌ترین شاخص‌های ارتقای کیفیت زندگی افراد است [۱۰]. سبک زندگی مفهوم شایعی است که در اغلب موارد به عنوان روش زندگی مردم تعریف می‌شود و بازتاب دامنه کامل ارزشهای اجتماعی، طرز برخورد و فعالیت‌ها است.

قانون‌گریزی

قانون‌گریزی نوعی جهت‌گیری نسبت به هنجارهای قانونی جامعه است که منجر به کجروی یا انحراف از قوانین می‌شود. در همه جوامع، قانون‌گریزی به عنوان یک مسئله اجتماعی وجود دارد. مقایسه رفتارهای اجتماعی ملت‌های مختلف، نشان می‌دهد که این پدیده در میان برخی ملل، شدید و در برخی ضعیف است. در بعضی جوامع، پاره‌ای از قوانین آنچنان در عادات و رفتار مردم نهادینه شده‌اند که زیر پا گذاشتن یا گریز از آنها حیرت‌آور و حماقت تلقی می‌شود درحالی که برای برخی دیگر از جوامع، رعایت دقیق همان دسته از قوانین، عبث و کسالت‌آور است. در این شیوه، تبیین رفتار نظام‌های اجتماعی مستلزم بررسی فرآیندهای درونی نظام است که اجزای تشکیل دهنده یا واحدهای آن را در سطحی پایین‌تر از سطح نظام در بر می‌گیرد. پیش فرض این شیوه تحلیل آن است که با شروع از سطح فردی، امکان مداخلات اجتماعی و بهبود اوضاع بیشتر می‌شود [۱۱].

مصرف فرهنگی

یکی از شیوه‌های رایج برای هویت‌یابی و بازنمایی خویشتن، به ویژه در دوران معاصر، مصرف فرهنگی است. مصرف فرهنگی را به آنچه مردم در اوقات فراغتشان انتخاب می‌کنند، نسبت می‌دهند. مانند مطالعه کتاب، گوش کردن به موسیقی و تماشای فیلم و نظایر آن [۱۲]. پیر بوردیو پرخواننده‌ترین جامعه‌شناسی است که درباره مصرف و سبک زندگی سخن گفته است. کتاب "تمایز" وی را انجیل محققان در این زمینه می‌دانند [۱۳]. طالع و مصرف کتاب و سایر منابع حاوی اطلاعات مانند روزنامه، مجله و غیره به‌عنوان کالای فرهنگی از شاخص‌های مهم مصرف فرهنگی هر جامعه به حساب می‌آید و عادت به مطالعه در بین افراد جامعه یکی از معیارهای توسعه فرهنگی است [۱۴]. مصرف، به‌طور کلی بر خرید و استفاده از کالا و خدمات دلالت دارد. بر این اساس، مصرف فرهنگی عبارت است خواندن، تماشا کردن، گوش کردن، حضور یافتن، مشارکت و خرید کالا و خدمات فرهنگی. یک بعد مهم مصرف فرهنگی چگونگی و میزان گذران وقت در فعالیتهای فرهنگی است [۱۵].

سرمایه فرهنگی

پیر بوردیو سرمایه فرهنگی را انواع گوناگونی از دانش، صلاحیت و گرایشات فرهنگی می‌داند که دارای سه بعد اصلی است: ۱- تمایلات پایدار ذهنی و جسمی که همراه با تولد در وجود فرد شکل می‌گیرد مانند مهارت‌های زبانی؛ ۲- کالاهای فرهنگی که گروه‌های اجتماعی آنها را مصرف می‌کنند مانند نقاشی، کاست، عکس، فرهنگ لغات، ابزارآلات ماشین؛ ۳- و بخشی از سرمایه فرهنگی که به واسطه رابطه با فرایندی که در نظام آموزش و پرورش رخ می‌دهد، ایجاد می‌گردد. مانند داشتن مدرک تحصیلی از یک دانشگاه معتبر [۹]. مفهوم سرمایه را از مفهوم اقتصادی یا مادی آن فراتر برده و گستره معنایی بس وسیع‌تری بدان بخشیده است. در حقیقت، جوهر نظریه بوردیو در این امر نهفته است که سرمایه‌های غیر اقتصادی یا غیرمادی نیز قابل انباشت، مبادله و تبدیل به سایر انواع سرمایه‌اند. او دو

زندگی مردم و قرب الهی برای مدیران دولتی از دیگر مزایای توجه به سبک زندگی مدیران در جهت تحقق اهداف حیات طیبه و حقیقی است [۱].

پرچمی و همکاران (۱۳۹۹) در تحقیقی سبک زندگی اجتماعی و عوامل موثر بر آن (مطالعه موردی شهر تهران) پرداخته است. روش این پژوهش پیمایش، و ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه بوده است. نتایج نشان می‌دهد که از میان مولفه‌های سبک زندگی اجتماعی انجام تکالیف شهروندی در میان پاسخگویان دارای بیشترین و اعتماد اجتماعی کمترین مقدار می‌باشد. همچنین سبک زندگی اجتماعی تحت تاثیر عوامل مختلفی نظیر جنسیت، سن، طبقه اجتماعی، پایبندی دینی و استفاده از رسانه می‌باشد که در هر یک از مولفه‌های آن متفاوت است [۲۲].

بابائی فرد و همکاران (۱۳۹۴) در تحقیقی به بررسی برخی از عوامل موثر بر سبک زندگی دانشجویان پرداختند. این پژوهش از روش پیمایش اجتماعی استفاده شده است. جامعه آماری این پژوهش را دانشجویان شاغل به تحصیل در دانشگاه پیام نور مرکز آران و بیدگل تشکیل می‌دهد، که از این میان تعداد ۲۵۰ نفر با استفاده از فرمول کوکران به عنوان حجم نمونه انتخاب شده است. نتایج حاصل از بررسی تجربی نشان می‌دهد که بین شیوه‌های گذران اوقات فراغت، روحیه عام‌گرایی، پایگاه اقتصادی اجتماعی و آمادگی پذیرش تجارب جدید با سبک زندگی رابطه معناداری وجود دارد. همچنین، نتایج تحلیل چندمتغیره و تحلیل مسیر تاثیر مستقیم متغیرهای شیوه‌های گذران اوقات فراغت و پایگاه اقتصادی اجتماعی بر متغیر سبک زندگی را نشان می‌دهند [۲۳].

نظری لمر و همکاران (۱۳۹۳) در تحقیقی به بررسی عوامل اجتماعی موثر بر سبک زندگی جوانان (مطالعه موردی شهرستان تالش) پرداختند. روش به کار رفته در این پژوهش پیمایش بوده و داده‌های مورد نظر با استفاده از ابزار پرسشنامه به دست آمده است که در میان ۱۰۰ نفر از جوانان ۱۸-۲۹ ساله ساکن بالاشهر و پائین شهر شهرستان تالش اجرا شده است. نتایج

مورد سرمایه فرهنگی و سرمایه اجتماعی را اشکال جدید سرمایه می‌نامد [۱۶]. سرمایه فرهنگی همچنین می‌تواند حاصل مهارت‌ها و تجربه‌هایی باشد که مجوز ورود به عرصه‌هایی را برای شخص و گروه‌ها فراهم سازد [۱۷]. سرمایه فرهنگی افراد زمینه‌های ارزیابی و تفسیر متفاوت رویدادها و به عبارتی دانش‌های متفاوتی را برای آنان فراهم می‌کند [۱۸]. سرمایه فرهنگی، حاصل تحصیلات، مدارک‌ها، مهارت‌ها و تجربه‌هایی است که مجوز ورود به عرصه‌هایی را برای شخص و گروه‌ها فراهم می‌سازد [۱۷].

سرمایه اقتصادی

سرمایه‌ای است که مستقیماً قابل تبدیل شونده به پول است که به صورت حقوق مالکیت نهادینه می‌شود. به عبارت دیگر، سرمایه اقتصادی از نگاه بورديو به دارایی‌های تولیدی پول و هر چیز مادی که می‌تواند در تولید کالا و خدمات به کار گرفته شود و به منابعی اشاره می‌کند که کنشگر صاحب آنهاست [۱۹]. سرمایه اقتصادی یا ثروت مادی، در واقع قدرت پرداخت برای شکلی از سرمایه است که می‌تواند تبدیل به کالاهای مادی تبدیل شود [۲۰]. افراد با داشتن سرمایه اقتصادی می‌توانند کالاهای فرهنگی بیشتری را در اختیار داشته باشند و از امکانات تحصیلی و آموزشی بیشتری برخوردار شوند و از این طریق سرمایه فرهنگی خود را افزایش دهند [۲۱]. «سرمایه اقتصادی به درآمد پولی، سایر منابع و دارایی‌های مالی اطلاق می‌شود و تظاهر نهادینه‌اش را می‌توان در حق مالکیت یافت» [۲۰].

میر و بازگیر، (۱۴۰۱) شناسایی و تبیین مدلی به منظور بهبود سبک زندگی مدیران دولتی انجام شد. پژوهش به لحاظ هدف از نوع کاربردی و به لحاظ روش از نوع توصیفی و کیفی است. نتایج حاصله با در نظر گرفتن شرایط علی، عوامل مداخله‌گر، زمینه‌ها، پدیده محوری و راهبردها نشان داد که توجه به سبک زندگی مدیران در ابعاد فردی، سازمانی و اجتماعی با استفاده از راهبردهای آموزش، فرهنگسازی و نظارت دقیق منجر به پیامدهایی همچون پاداش دنیوی و پاداش اخروی می‌شود. بهبود وضع زندگی مردم، سلامت جامعه و کاهش مشکلات

پرسشنامه محقق ساخته توسط آنان تکمیل گردید. داده‌ها با استفاده از روش‌های همبستگی اسپیرمن و پیرسون تحلیل شدند. یافته‌ها حاکی از آن است که بین میزان تحصیلات و قانون‌گریزی رابطه معناداری وجود ندارد اما بین نوع شغل و قانون‌گریزی رابطه معنادار وجود دارد. بدین ترتیب که در مشاغل غیردولتی میزان قانون‌گریزی بیشتر است. بعلاوه احساس عدم تعلق اجتماعی و مواجهه با پاداش و تنبیه هم با قانون‌گریزی رابطه دارند [۲۶].

چنانی و همکاران (۱۳۹۴) در تحقیقی به بررسی علل و عوامل قانون‌گریزی در ایران پرداختند. در این تحقیق با روش تحقیق کتابخانه‌ای، به بررسی عوامل مؤثر بر قانون‌گریزی مانند عوامل زمینه‌ای، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و دینی پرداخته شده و پیشنهادهایی برای افزایش قانون‌مداری در جامعه ارائه شده است [۲۷]. فاوول (۲۰۰۹) نیز به بررسی سبک زندگی زنان روستایی پرداخت و نشان داد اکثر زنان روستایی مورد مطالعه، تنها، میانسال و دارای خانواده با اندازه متوسط، تحصیلات پایین و درآمد اندک بودند. به علاوه، مشخص شد که انتخابها و ترجیحات زنان روستایی در مناطق مختلف با یکدیگر متفاوت است [۲۸]. جونا و همکاران (۲۰۱۲) تحقیقی با عنوان تحلیل سبک زندگی جوانان در نواحی شهری و روستایی به این نتیجه رسیده‌اند که سبک زندگی جوانان روستایی از لحاظ تغذیه و تحرک بدنی متفاوت از جوانان شهری است و جوانان روستایی سالم‌تر از جوانان شهری هستند [۲۹].

روش پژوهش

قلمرو زمانی: قلمرو زمانی تحقیق دوره یکساله ۱۴۰۱ در نظر گرفته شده است.

قلمرو مکانی: شهروندان (شهرستان نور) می باشد.

قلمرو موضوعی: قلمرو موضوعی تحقیق در حوزه علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی می باشد.

متغیرها و مقیاس و ابزار اندازه‌گیری: به منظور جمع‌آوری داده‌ها از تکنیک مرور سیستماتیک ادبیات

تحقیق نشان می‌دهد که بین متغیرهای طبقه اجتماعی، سن، جنسیت، درآمد، تحصیلات با سبک زندگی جوانان ارتباط معناداری دارد ولی بین وضعیت تأهل و سبک زندگی رابطه معناداری وجود ندارد. [۲۴].

زارع و فلاح (۱۳۹۱) در تحقیقی به بررسی سبک زندگی جوانان در شهر تهران و عوامل مؤثر بر شکل‌گیری آن پرداختند شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای بوده و حجم نمونه، با استفاده از فرمول کوکران، ۴۰۰ نفر برآورد شده است. با توجه به ضریب همبستگی پیرسون، رابطه بین سرمایه اجتماعی و فرهنگی با انواع سبک زندگی مثبت و معنادار است. این ضریب معناداری رابطه بین سرمایه اقتصادی و سبک‌های زندگی کارکردگرایانه، لذت‌جویانه و منفعلانه را نیز تایید می‌کند. با استفاده از روش رگرسیون گام به گام، ترتیب اثر متغیرها عبارت‌اند از: سرمایه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی. نکته قابل ملاحظه، برتری نقش سرمایه اقتصادی نسبت به سایر متغیرها است. با توجه به ضریب همبستگی تعدیل شده سه متغیر سرمایه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، در مجموع ۱۹٪ از واریانس متغیر وابسته را تبیین می‌کنند [۲۵]. پیرایش و همکاران (۱۳۹۴) در تحقیقی به بررسی قانون‌گریزی چالش بزرگ سبک زندگی، نظم و امنیت پرداختند هرگاه عده‌ای هنجارها و قوانین رسمی یک جامعه را نادیده بگیرند، با وضعیت قانون‌گریزی روبرو می‌شویم و برای تبیین دلایل قانون‌گریزی همانند هر پدیده اجتماعی دیگر باید از زوایای مختلف به آن نگاه کرد. با توجه به این که قانون‌گریزی از بزرگترین چالش‌های سبک زندگی، نظم و امنیت اجتماعی است، هدف پژوهش حاضر این است که به صورت کتابخانه‌ای و با استفاده از کتب و مقالات موجود، علل و جهات قانون‌گریزی بررسی و شناسایی گردد [۵].

جمادی و همکاران (۱۳۹۴) در تحقیقی بررسی علل قانون‌گریزی در استان کهگیلویه و بویراحمد پرداختند. جامعه مورد مطالعه این پژوهش که با روش پیمایشی صورت گرفتار این گروه، تعداد ۱۳۹ نفر به روش نمونه‌گیری طبقه‌بندی تصادفی انتخاب شدند و

محاسبه گردید که گزارش آنها در جدول ۲ ارائه شده است.

یافته‌ها

در این مقاله پس از گردآوری اطلاعات با استفاده از تکنیک مرور سیستماتیک (SLR) ادبیات و از طریق مطالعه منابع کتابخانه‌ای و مقالات مرتبط با موضوع، ۸۱ سنجه و ۱۲ عامل بر تأثیر سبک زندگی بر قانون‌گریزی شناسایی گردید که پس از حذف عوامل تکراری، تعداد سنجه‌ها نهایتاً به ۵۵ عامل تقلیل پیدا کرد. سپس کل سنجه‌ها در معرض نظرسنجی از خبرگان قرار گرفت و برای پالایش و گزینش سنجه‌ها از روش دلفی بر مبنای پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است. لذا پرسشنامه‌ای بر مبنای سنجه‌های حاصل از مبنای نظری تهیه و بین خبرگان توزیع شد و نتایج حاصل از هر مرحله گزینش دوباره بین خبرگان توزیع، و این فرآیند سه بار تکرار گردید تا به جامعیت کافی برسد که در ادامه فرآیند پژوهش به ترتیب توضیح داده شده است:

برای تعیین ابعاد: از طریق مبنای نظری و نظرخواهی از خبرگان و اساتید، ۵ بعد سبک زندگی و ۷ بعد قانون‌گریزی بعنوان ابعاد اصلی در نظر گرفته شد. برای تعیین شاخص‌ها: ابتدا از طریق مطالعات کتابخانه‌ای و مطالعه کتب و مقالات و غیره مرتبط، به ۲۲۰ شاخص رسیدیم که پس از حذف موارد نزدیک به هم و مواردی که همپوشانی داشتند، نهایتاً ۸۱ مورد باقی ماند. با انجام ۳ مرحله دلفی، از حدود ۸۱ شاخص به ۵۵ شاخص نهایی رسیدیم. سپس با انجام مرحله چهارم و با نظرخواهی از خبرگان، ۵۵ شاخص در ۷ بعد اصلی قانون‌گریزی و ۵ بعد سبک زندگی قرار گرفتند.

برای تعیین مولفه‌های ۱۲ گانه که تعریفشان در ابتدای مرور ادبیات آمد:

در این مرحله، از طریق تحلیل عاملی اکتشافی، شاخصهای موجود در هر بعد، خوشه‌بندی یا دسته‌بندی شدند (یعنی در اینجا نقش مولفه‌ها را ایفا می‌کنند). در مرحله آخر پژوهشگر با توجه به مراحل قبلی، به

برای استخراج سنجه‌ها از مبنای نظری استفاده شده است و سپس بوسیله پرسشنامه‌ای محقق ساخته بر مبنای طیف لیکرت و پس از طی نمودن مراحل سه‌گانه نظرسنجی دلفی، مدل مفهومی استخراج شد و در نهایت با نظرسنجی از خبرگان، شاخصها در ابعاد ۶ گانه پیش فرض بر اساس مبنای نظری در قالب ابعاد سبک زندگی و قانون‌گریزی جاگذاری شدند. این مدل دارای دو مولفه اصلی ۵ متغیر سبک زندگی و ۷ متغیر قانون‌گریزی متغیر اصلی و ۱۵ متغیر فرعی سبک زندگی و ۳۶ متغیر فرعی قانون‌گریزی می‌باشد که بر اساس پرسشنامه محقق ساخته با اجزای استاندارد و در طیف ۱-۵ گزینه‌ای اندازه‌گیری شد. متغیرهای تحقیق شامل دو بعد متغیر اصلی و فرعی می‌باشد. متغیرهای مستقل (سبک زندگی) عبارت است از: (عوامل فردی، سرمایه اقتصادی، پایگاه اقتصادی و اجتماعی، مصرف فرهنگی، عوامل اجتماعی) و متغیر وابسته (عوامل سیاسی، عوامل قانونی، عوامل مدیریتی، عوامل فرهنگی، عوامل اجتماعی، عوامل اقتصادی، عوامل ساختاری و بیرونی).

جامعه و نمونه آماری: پژوهش شامل خبرگان دانشگاهی کارشناسی ارشد به بالا و با سوابق کاری بیش از بیست سال و اساتید و خبرگان مدیریتی با تحصیلات دانشگاهی کارشناسی ارشد به بالا بوده است که تعداد ۲۵ نفر به عنوان نمونه آماری لحاظ شده‌اند. روایی و پایایی: در تحقیق حاضر برای سنجش پایایی علاوه بر آلفای کرونباخ از روش پایایی ترکیبی و همچنین ضمناً از تکنیک لاوشه و شاخص میانگین واریانس استخراج شده جهت بررسی روایی (اعتبار) همگرا برای تعیین اعتبار، تکنیک SLR (مرور سیستماتیک) استفاده شد.

تکنیک‌های تحلیل آماری: در این تحقیق از تکنیک (SLR)، مدل‌سازی معادلات ساختاری برای تعیین ارتباطات بین متغیرها و جامعیت مدل با استفاده از نرم افزار pls و آزمون آلفای کرونباخ برای تعیین پایایی و همچنین آزمون GFI برای تعیین روایی استفاده شد. پایایی هر یک از ابعاد پرسشنامه به صورت جداگانه

مستقل و متغیر وابسته مستقیم است و با افزایش مقدار متغیر مستقل، مقدار متغیر وابسته نیز افزایش پیدا خواهد کرد و اگر ضریب مسیر، عددی منفی باشد، رابطه متغیر مستقل و متغیر وابسته معکوس است و با افزایش مقدار متغیر مستقل، مقدار متغیر وابسته کاهش پیدا خواهد کرد.

آزمون ضرایب استاندارد صرفاً به شدت و جهت رابطه بین متغیر مستقل و متغیر وابسته می‌پردازد و توانایی تصمیم‌گیری در مورد معنادار بودن رابطه را ندارد. این مهم در آزمون ضرایب معناداری در بخش بعدی انجام شده است.

همانطور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود ضرایب معناداری مسیرهای (عوامل فردی، عوامل اجتماعی، مصرف فرهنگی، سرمایه اقتصادی و پایگاه اقتصادی و اجتماعی) به سمت قانون‌گریزی بزرگتر از ۱/۹۶ است بنابراین تمامی مسیرها در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار هستند. همچنین ضرایب مسیرهای (عوامل فردی - قانون‌گریزی ۰/۹۷۳، (عوامل اجتماعی - قانون‌گریزی) ۰/۷۵۳، (مصرف فرهنگی - قانون‌گریزی) ۰/۴۸۳، (سرمایه اقتصادی - قانون‌گریزی) ۰/۸۲۳ و (پایگاه اقتصادی و اجتماعی - قانون‌گریزی) ۰/۶۸۳ می‌باشد. که بیشترین ضریب مسیر مربوط به مسیر (عوامل فردی - قانون‌گریزی) و کمترین ضریب مسیر مربوط به مسیر (عوامل اجتماعی - قانون‌گریزی) است. یعنی بعد عوامل فردی بیشترین تاثیر را بر قانون‌گریزی دارد و از طرفی بعد عوامل اجتماعی، کمترین اثر را بر قانون‌گریزی دارد (جدول ۳).

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با ارائه مدل جامع و بومی تاثیر سبک زندگی بر قانون‌گریزی شهروندان (شهرستان نور) صورت پذیرفت. وضعیت سلامت و سبک زندگی هر فرد و جوامعی به طور مستقیم و غیرمستقیم به مجموعه‌ای از متغیرها وابسته است که این عوامل شامل عوامل رفتاری، عوامل محیطی و عوامل اقتصادی می‌باشند [۴۳]. یافته‌ها نشان داد که (عوامل

استحکام بیشتر مفاهیم و مولفه‌ها می‌پردازد که در نهایت به تعداد ۵ متغیر اصلی سبک زندگی و ۷ متغیر اصلی قانون‌گریزی و ۵۵ متغیر فرعی رسیدند. در این مرحله با توجه به توجه به متغیرهای اصلی ۱۲ گانه و متغیرهای فرعی ۵۵ گانه استخراج شده از مرور ادبیات مدل معادله ساختاری تاثیر سبک زندگی بر قانون‌گریزی به شکل زیر ارائه شده است (شکل ۱).

شکل (۱) نشان دهنده ضرایب معناداری است که باید بزرگتر از ۱/۹۶ باشند تا روابط بین متغیرها در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار گردند. این شکل آزمون مدل تحقیق (حالت ضرایب معناداری) را نشان می‌دهد. با استفاده از این آزمون می‌توان به معنادار بودن ارتباط بین متغیرهای تحقیق پی برد. در این حالت روابطی معنادار خواهند بود که عدد بر روی پیکان روابط، خارج از بازه (۱/۹۶ و -۱/۹۶) باشند. به این معنی که اگر در این آزمون عددی بین ۱/۹۶ و -۱/۹۶ باشد، رابطه آنها بی معنا خواهد بود و به تبع آن ضریب مسیر آن رابطه نیز بی معنا خواهد بود.

همانطور که در شکل شماره (۱) مشاهده می‌شود، مقادیر ضرایب معناداری (T-value) بزرگتر از ۱/۹۶ می‌باشند و بیانگر این است تمامی ضرایب مسیر در شکل شماره (۲) در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار می‌باشند.

شکل (۲) مدل پژوهش را در حالت تخمین استاندارد نشان می‌دهد. در شکل (۲) بیانگر ضرایب مسیر در حالت استاندارد است که در بازه (۱، -۱) قرار دارند و نشان دهنده میزان رابطه بین متغیرها می‌باشند. مقدار ملاک برای مناسب بودن ضرایب مسیر، ۰/۴ می‌باشد. در نمودار فوق قدر مطلق ضرایب مسیر سوالات از ۰/۴ بیشتر است که نشان از مناسب بودن این معیار دارد. اعداد مشاهده شده بر روی پیکان‌های شکل فوق، ضرایب مسیر هستند و شدت رابطه بین متغیرها و جهت این رابطه را مشخص می‌کنند. هرچه عدد ضریب مسیر بزرگتر باشد، رابطه متغیر مستقل بر متغیر وابسته قویتر خواهد بود. به همین سبب می‌توان اظهار داشت که اگر ضریب مسیر، عددی مثبت باشد، رابطه متغیر

تحقیقی به بررسی علل و عوامل قانون‌گریزی در ایران پرداختند. نتایج نشان داد عوامل اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و دینی بر قانون‌گریزی تأثیر دارد. آنها در تحقیقی به بررسی عوامل مؤثر بر قانون‌گریزی و دسته‌بندی تحلیلی سیاست‌های قانون‌گذاری پرداختند و نتایج نشان داد که عوامل اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی قانون‌گریزی و عوامل قانونی بر قانون‌گریزی تأثیر دارد. نتایج تحقیق نشان داد که عوامل قانونی، عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی، عوامل اقتصادی، عوامل سیاسی مانند ضعف نهادهای نظارتی و سایر عوامل مربوط به نظام سیاسی، کارگزاران سیاسی در قانون‌گریزی تأثیر دارند. نتایج نشان داد که بین متغیرهای سبک زندگی (عقاید و علایق خانوادگی، رفتار مصرفی، مصرف فرهنگ، فعالیت‌های فرهنگی خانوادگی) و قانون‌گرایی نوجوانان و جوانان رابطه معناداری وجود دارد. نتایج تحقیق حاضر با نتایج مظاهری (۱۳۹۵) همسو است آنها در تحقیقی به بررسی مولفه‌های سبک زندگی اسلامی پرداختند و نتایج نشان داد عوامل اجتماعی بر سبک زندگی تأثیر دارد. نتایج تحقیق حاضر در بعد اجتماعی با نتایج نجف‌آبادی و جهانگیری (۱۳۹۵) همسو است آنها در تحقیقی به بررسی عوامل مؤثر بر سبک زندگی پرداختند. نتایج نشان داد عوامل اجتماعی بر سبک زندگی تأثیر دارد. نتایج تحقیق حاضر با اصغرزاده و شایگان (۱۳۹۴) همسو است. نتایج تحقیق نشان داد که عوامل قانونی، عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی، عوامل اقتصادی، عوامل سیاسی مانند ضعف نهادهای نظارتی و سایر عوامل مربوط به نظام سیاسی، کارگزاران سیاسی در قانون‌گریزی تأثیر دارند. سبک زندگی و نوع رفتار افراد در جامعه برگرفته از برخی عوامل می‌باشد که تا حدی می‌تواند بر روی رفتارهای ما تأثیرگذار باشد.

قانون‌گریزی مقوله‌ای نیست که بتوان از آن به راحتی گذشت یک سری عوامل بر رفتارهای اجتماعی ما از جمله قانون‌گریزی تأثیرگذار است از جمله این عوامل، عوامل فردی است و ویژگی‌های منحصر به فرد اشخاص در جامعه است از جمله این ویژگی‌ها نوع

فردی، عوامل اجتماعی، مصرف فرهنگی، سرمایه اقتصادی، پایگاه اقتصادی و اجتماعی) شناسایی شدند. عوامل فردی از طریق (تاهل، طبقه اجتماعی، سن، جنسیت)، عوامل اجتماعی از طریق (وضعیت شغلی، تحصیلات والدین)، مصرف فرهنگی از طریق (استفاده تلویزیون، مجلات، رادیو، اینترنت و کامپیوتر، روزنامه‌ها)، سرمایه اقتصادی از طریق (منزل مسکونی، ماشین، منزل، سایر املاک)، پایگاه اقتصادی و اجتماعی از طریق (درآمد، شغل، تحصیلات) بر قانون‌گریزی تأثیر دارد. نتایج تحقیق حاضر با نتایج جمادی و همکاران (۱۳۹۴) همسو است نتایج نشان داده شد که بین نوع شغل و قانون‌گریزی رابطه معنادار وجود دارد. نتایج تحقیق حاضر با نتایج دهقانی (۱۳۹۴) همسو است آنها در تحقیقی دریافتند که بین سبک زندگی و فرهنگ قانون‌گرایی رابطه وجود دارد نتایج تحقیق حاضر با نتایج ملکی و همکاران (۱۳۹۴) همسو است. نتایج نشان داد بین قانون‌گذاری، قانون‌گریزی و سبک زندگی رابطه وجود دارد. نتایج تحقیق حاضر با نتایج پیرایش و همکاران (۱۳۹۴) همسو است آنها در تحقیق خود بیان کردند که بین سبک زندگی و قانون و نظم و امنیت رابطه وجود دارد. نتایج تحقیق حاضر با نتایج دانایی فرد و همکاران (۱۳۸۸) همسو است آنها در تحقیق خود بیان کردند که عوامل سیاسی، اقتصادی، قانونی، مدیریتی و اجتماعی- فرهنگی در قانون‌گریزی افراد جامعه تأثیر گذارند. نتایج تحقیق حاضر با نتایج دهقانی (۱۳۹۷) همسو است آنها در تحقیق خود بیان کردند که متغیرهای پیشینه‌ای سن، وضعیت تاهل و وضعیت اشتغال با قانون‌گریزی رابطه معناداری دارند. نتایج تحقیق حاضر با نتایج میرزائی و همکاران (۱۳۹۷) همسو است آنها در تحقیقی به بررسی تأثیر عوامل اجتماعی- فرهنگی بر قانون‌گریزی پرداختند نتایج نشان داد عوامل اجتماعی و فرهنگی بر قانون‌گریزی تأثیر دارد. آنها در تحقیقی به بررسی تحلیل جامعه‌شناختی عوامل اجتماعی، فرهنگی مؤثر بر قانون‌گریزی پرداختند. نتایج نشان داد که عوامل اجتماعی و فرهنگی بر قانون‌گریزی تأثیر دارد. چنانی و همکاران (۱۳۹۴) در

چون(استفاده تلویزیون، مجلات، رادیو، اینترنت و کامپیوتر، روزنامه‌ها) می‌تواند بر رفتار قانونی و قانون مداری و قانون‌گریزی افراد تأثیرگذار باشد. برای اینکه در جامعه افراد به سمت برخی قوانین سوق داده شود باید بستر مناسب فرهنگی در جهت پذیرش آن فراهم شود بر این اساس می‌توان پیشنهاد کرد که ارتقا سطح توسعه فرهنگی و تعمیم زبان و فهم مشترک و همگانی از اعیان فرهنگی و اجتماعی نظیر قانون و قواعد حقوقی در جامعه به شیوه‌ای خردمندانه و قابل قبول برای همگان که به تقویت حس مثبت و تعهد و تکلیف در برابر هنجارهای قانونی مدنظر قرار گیرد. سرمایه اقتصادی از طریق ابعادی چون(منزل مسکونی، ماشین، سایر املاک) بر قانون‌گریزی افراد تأثیرگذار است می‌توان پیشنهاد داد که دست‌اندرکاران جامعه و نهادهای داخل جامعه در اجرای قانون برخوردهای توأم با احترام، بی‌طرفی در اعمال قانون و عدالت در اجرای قانون را مدنظر داشته باشند. ارائه طرح‌هایی برای افزایش سلامت روانی در جامعه؛ جلوگیری از شکستن قبح قانون‌شکنی در جامعه؛ مد نظر قرار گیرد.

جنسیت افراد و یا مجرد و یا متأهل بودن فرد است، اینکه افراد در چه فرهنگ خانواده و یا طبقه اجتماعی زندگی کرده‌اند تا حد زیاد در رفتارهای اجتماعی شهروندان از جمله (قانون‌گرائی/قانون‌گریزی) تأثیر دارد بنابراین به سازمان‌ها و نهادهای مرتبط پیشنهاد می‌شود توجه به مشکلات مردم و فراهم کردن فرصت دسترسی همه مردم به خدمات عمومی مناسب؛ ارائه طرح‌هایی به منظور رسیدگی به مشکلات جوانان را مد نظر قرار دهند. عامل بعدی از سبک زندگی که بر قانون‌گریزی تأثیرگذار است عوامل اجتماعی است که از طریق (وضعیت شغلی و داشتن شغل مناسب برای افراد در جامعه است بیکاری یکی از معضلات اساسی در جوامع و مخصوصاً در بین جوانان است که با نادیده گرفتن آن آسیب‌های جدی وارد خانواده و جوامع خواهد شد، و همچنین تحصیلات والدین و نوع نگرش و برخورد آنها با جوانان می‌تواند در برخورد آنها با قانون تأثیرگذار باشد براین اساس توصیه می‌شود دست‌اندرکاران جامعه در جهت رفع مشکلات اقتصادی از جمله مشکل بیکاری و مسکن گام مثبت بردارند. بعد دیگر سبک زندگی مصرف فرهنگی است که از طریق ابعادی

جدول ۱ - عوامل تاثیرگذار و تاثیرپذیری بر سبک زندگی و قانون‌گریزی

عنوان	محقق و سال	نتیجه	عوامل تأثیرپذیر	عوامل تأثیرگذار
استخراج الگوی سودمند در سبک زندگی فردی و اجتماعی انسان بر اساس خطبه متقین نهج البلاغه	امینی زاده و لیمایی(۱۳۹۵) [۳۰]	خطبه متقین به صفات انسان پرهیزگار اشاره دارد که مستقیماً به سبک زندگی فردی و اجتماعی انسانها ارتباط پیدا می‌کند	صفات و اخلاق افراد	سبک زندگی
بررسی عوامل موثر بر سبک زندگی در نواحی روستایی	یوسف‌نیا و حقیقتیان(۱۳۹۵) [۳۱]	عوامل اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی قادرند به طور نسبی ۴۵ درصد از تغییرات سبک زندگی در نواحی روستایی را تبیین کنند.	سبک زندگی	عوامل اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی
بررسی مولفه‌های سبک زندگی اسلامی شامل ده مولفه اجتماعی، عبادی، باورها به مفاهیم هستی‌شناختی، اخلاق، اقتصاد، سلامت، علم، دفاعی و زمان‌شناختی	مظاهری(۱۳۹۵) [۳۲]	عوامل فردی و عوامل اجتماعی بر سبک زندگی تأثیر گذار است	سبک زندگی	عوامل فردی و عوامل اجتماعی

نشاط اجتماعی، سلامت روان و سن (عوامل فردی و اجتماعی)	سبک زندگی	نتایج نشان داده شد که نشاط اجتماعی، سلامت روان و سن تاثیر معناداری بر میزان سبک زندگی داشتند	نخف‌آبادی و جهانگیری (۱۳۹۵) [۳۳]	بررسی عوامل موثر بر سبک زندگی
احساس الزام در پیروی از قوانین، همذات‌پنداری با اجتماع (احساس یگانگی با اجتماع)، عدالت توزیعی، عدالت رویه‌ای، مشروعیت قوانین و مسئولان اعتماد به مسئولان، عملکرد پلیس در مبارزه با جرایم، قاطعیت در مجازات، شدت و سرعت مجازات (عوامل اجتماعی)	قانون‌گریزی	سن، وضعیت تاهل و وضعیت اشتغال با قانون‌گریزی رابطه معناداری دارند.	دهقانی (۱۳۹۷) [۳۴]	بررسی عوامل اجتماعی موثر بر قانون‌گریزی
تاهل و وضعیت شغلی قانون‌گریزی مالی - اقتصادی فرهنگی آموزشی		قانون‌گریزی مالی - اقتصادی (میانگین ۲/۸۳) و فرهنگی آموزشی (میانگین ۲/۲۳) بوده است. بین جنسیت، وضعیت تاهل و وضعیت شغلی رابطه معناداری وجود دارد. بین احساس انومی و قانون‌گریزی رابطه مستقیم مثبت و معناداری وجود دارد.	میرزائی و همکاران (۱۳۹۷) [۳۵]	بررسی تاثیر عوامل اجتماعی - فرهنگی بر قانون‌گریزی
اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و دینی	قانون‌گریزی	نتایج نشان داد که عوامل زمینه‌ای، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و دینی بر قانون‌گریزی تاثیر دارد	چنایی و همکاران (۱۳۹۴) [۳۷]	بررسی بررسی علل و عوامل قانون‌گریزی در ایران
تضاد طبقاتی و نابرابری، گسترش فرهنگ فقر، رشد محرومیت و فضا و نابرابری	قانون‌گریزی	تضاد طبقاتی و نابرابری، گسترش فرهنگ فقر، رشد محرومیت و فضا و نابرابری بر قانون‌گریزی تاثیر دارد.	پال فارست (۱۹۹۳)	عوامل موثر بر قانون‌گریزی
بین ویژگی‌های شخصیتی افراد مجرم، آگاهی افراد از قوانین، بی‌هنجاری، اجباری بودن قوانین	قانون‌گریزی	بین ویژگی‌های شخصی افراد مجرم، آگاهی از قوانین، بی‌هنجاری، اجباری بودن قوانین و قانون‌گریزی رابطه معناداری وجود دارد.	محسنی (۱۳۹۱) [۳۸]	تحلیل جامعه‌شناختی قانون‌گریزی و راهکارهایی برای نظم عمومی در استان مازندران
ویژگی‌های شخصی افراد، آموزش و آگاهی از قوانین، ضعف و خلاء قوانین، بی‌هنجاری، مشکلات قانون‌گریزی و اجباری بودن قوانین	قانون‌گریزی	بین ویژگی‌های شخصی، آموزش و آگاهی از قوانین، ضعف و خلاء قوانین، بی‌هنجاری، مشکلات قانون‌گریزی و اجباری بودن قوانین با قانون‌گریزی رابطه معناداری وجود دارند.	محسنی (۱۳۹۱) [۳۸]	بررسی و شناسایی موانع قانون‌گریزی و قانون‌شکنی و ارائه راهکارهای مقابله
عوامل قانونی، عوامل فرهنگی، عوامل سیاسی	قانون‌گریزی	عوامل قانونی همچون ضعف قوانین، به روز نبودن قوانین، ضمانت اجرای ضعیف قوانین، مجریان و برخوردکنندگان با نقض قوانین، جهل و ناآگاهی مردم نسبت به قوانین باعث گسترش زمینه‌های انحراف می‌شود. عواملی مانند آشفتنگی اجتماعی، تحصیلات، اعتقادات مذهبی و فعالیت رسانه‌ها، نابرابری اقتصادی، توسعه ناموزون، ضعف نهادهای نظارتی و سایر عوامل مربوط به نظام سیاسی، کارگزاران سیاسی در قانون‌گریزی	اصغر زاده و شایگان (۱۳۹۴) [۳۹]	رویکردی چند عاملی به قانون‌گریزی

		تأثیر دارند.		
میزان مواجهه با پاداش و تنبیه مناسب، احساس تعلق اجتماعی و میزان مواجهه با فرصتهای نابرابر	قانونگریزی	میزان مواجهه با پاداش و تنبیه مناسب، احساس تعلق اجتماعی و مواجهه با فرصتهای نابرابر، مهمترین متغیرهای تأثیرگذار بر قانونگریزی در روابط اداری شیراز بودند	قهرمانی و مختاری (۱۳۹۰) [۴۰]	بررسی عوامل اجتماعی موثر بر امکان قانونگریزی در روابط اداری
فقر اقتصادی اجتماعی، فقر نگرشی به قانون، فقر دینی، فقر فرهنگی و فقر شهروندی	قانونگریزی	به ترتیب فقر اقتصادی - اجتماعی، فقر نگرشی به قانون، فقر دینی، فقر فرهنگی و فقر شهروندی بسترهای مساعدی را برای قانونگریزی فراهم می‌کند	کلاتنری و همکاران (۱۳۸۴) [۴۱]	بررسی ارتباط فقر با قانونگریزی و شکل‌گیری آسیب اجتماعی
عوامل سیاسی، اقتصادی، قانونی، مدیریتی و اجتماعی - فرهنگی	قانونگریزی	عوامل سیاسی، اقتصادی، قانونی، مدیریتی و اجتماعی - فرهنگی در قانونگریزی افراد جامعه تأثیر گذارند.	دانایی فرد و همکاران (۱۳۸۸) [۴۲]	بررسی قانونگریزی در ایران
سبک زندگی، نظم و امنیت اجتماعی	قانون‌گریزی	قانون‌گریزی از بزرگترین چالش‌های سبک زندگی، نظم و امنیت اجتماعی است،	پیرایش و همکاران (۱۳۹۴) [۵]	بررسی قانون‌گریزی چالش بزرگ سبک زندگی، نظم و امنیت
قانون‌گذاری، قانون‌گریزی	سبک زندگی	بین قانون‌گذاری، قانون‌گریزی و سبک زندگی رابطه وجود دارد.	ملکی و همکاران (۱۳۹۴) [۳۶]	بررسی رابطه بین قانون‌گذاری، قانون‌گریزی و سبک زندگی ایرانی اسلامی
بین احساس الزام در پیروی از قوانین، همذات‌پنداری با اجتماع (احساس یگانگی با اجتماع)، عدالت توزیعی، عدالت روبه‌ای، مشروعیت قوانین و مسئولان اعتماد به مسئولان، عملکرد پلیس در مبارزه با جرایم، قاطعیت در مجازات، شدت مجازات و سرعت مجازات	قانون‌گریزی	متغیرهای سن، وضعیت تاهل و وضعیت اشتغال با قانون‌گریزی رابطه معناداری دارند	دهقانی (۱۳۹۷) [۳۴]	بررسی عوامل اجتماعی موثر بر قانون‌گریزی
تحصیلات، نوع شغل	قانون‌گریزی	بین میزان تحصیلات و قانون‌گریزی رابطه معناداری وجود ندارد اما بین نوع شغل و قانون‌گریزی رابطه معنادار وجود دارد.	جمادی و همکاران (۱۳۹۴) [۲۶]	بررسی علل قانون‌گریزی در استان کهگیلویه و بویراحمد

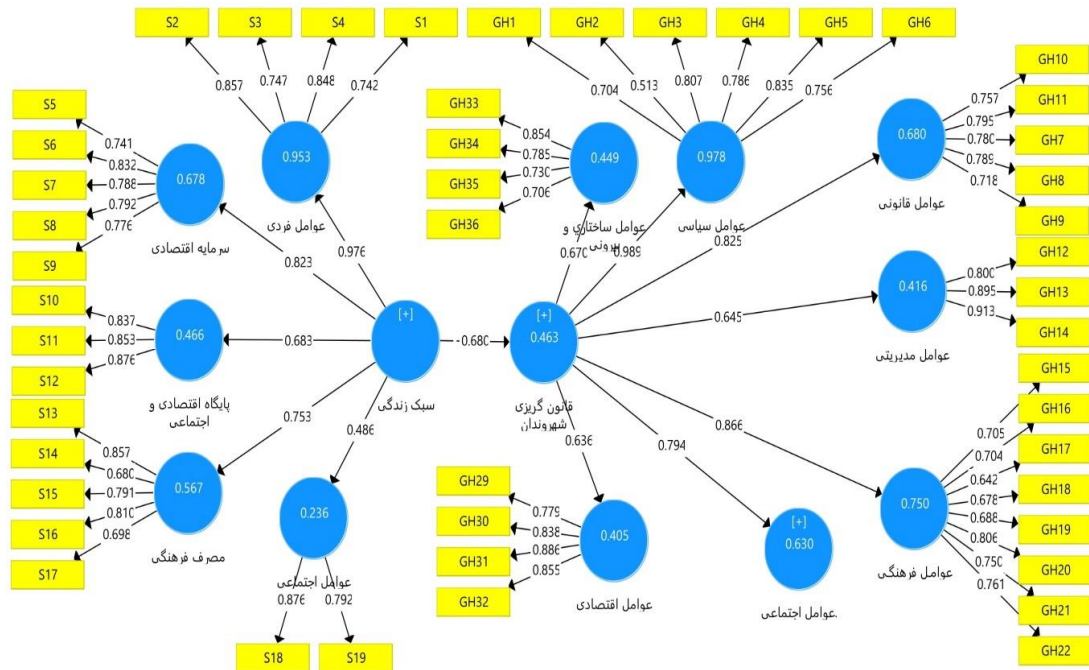
جدول ۲ - پایایی ابعاد پرسشنامه

پایایی ترکیبی	آلفای کرونباخ	مولفه‌ها
0.876	0.822	سبک زندگی
0.890	0.845	سرمایه اقتصادی

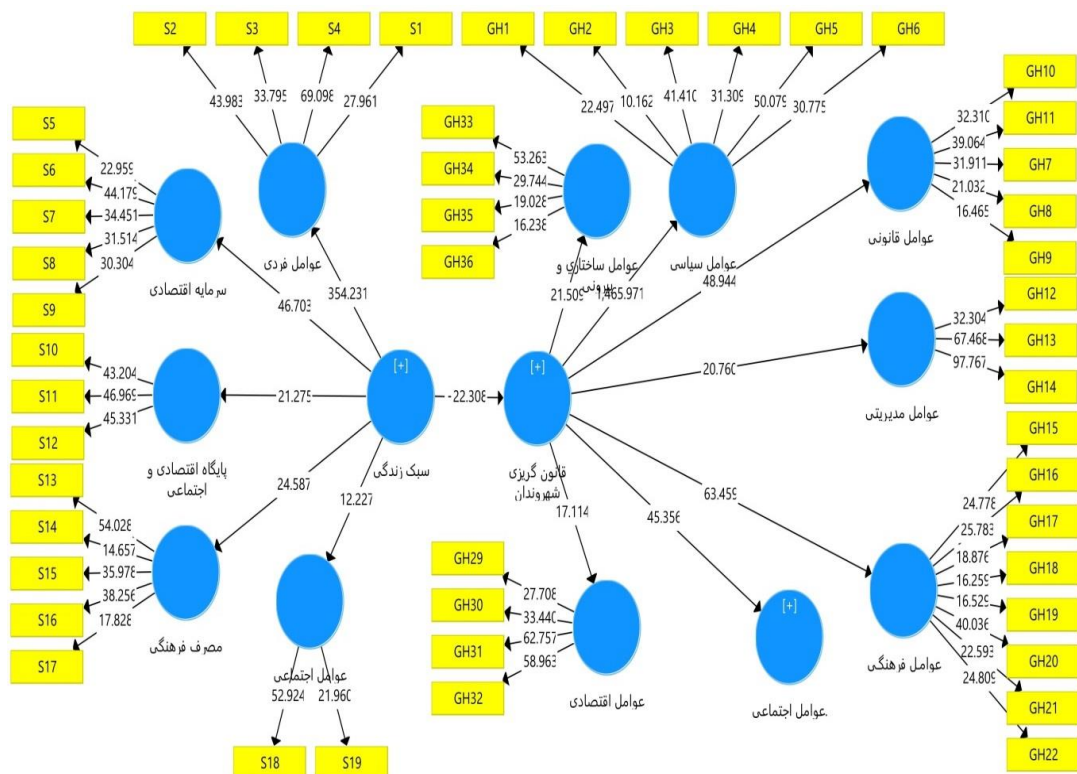
0.895	0.865	عوامل فرهنگی
0.821	0.771	عوامل اجتماعی
0.911	0.882	عوامل اجتماعی .
0.906	0.861	عوامل اقتصادی
0.853	0.770	عوامل ساختاری و بیرونی
0.878	0.830	عوامل سیاسی
0.876	0.811	عوامل فردی
0.878	0.826	عوامل قانونی
0.904	0.841	عوامل مدیریتی
0.861	0.796	قانون گریزی شهروندان
0.879	0.826	مصرف فرهنگی
0.891	0.817	پایگاه اقتصادی و اجتماعی

جدول ۳ - ضرایب مسیر متغیرهای مستقل با قانون گریزی

نتیجه	ضریب مسیر	ضریب معناداری	مسیر
معنادار است	۳۵۴/۲۳۱	۰/۹۷۳	عوامل فردی ← قانون گریزی
معنادار است	۱۲/۲۲۷	۰/۴۸۳	عوامل اجتماعی ← قانون گریزی
معنادار است	۲۴/۵۸۷	۰/۷۵۳	مصرف فرهنگی ← قانون گریزی
معنادار است	۴۶/۴۰۳	۰/۸۲۳	سرمایه اقتصادی ← قانون گریزی
معنادار است	۲۱/۲۷۵	۰/۶۸۳	پایگاه اقتصادی و اجتماعی ← قانون گریزی

شکل ۱ - مدل ساختاری تحقیق در حالت ضرایب معناداری

شکل ۲ - مدل ساختاری تحقیق در حالت ضرایب مسیر استاندارد

Reference:

- 1- Mir, Ali; Bazgir, Afshin, A model for improving the lifestyle of government managers in order to achieve the goals of a good life by referring to the verses of the Holy Quran, the 10th International Conference on Humanities, 2022, Social Sciences and Lifestyle. [In Persian]
- 2- Mohammad Beigi, Abolfazl; Anbari, Zohreh; Mohammad Salehi, Narges, Mehdipour, Aida; Ahmadli, Robabeh; Ansari, Investigating the relationship between self-efficacy and health-promoting lifestyle and its associated factors in nurses, Journal of Qom University of Medical Sciences, 2015; 10(7): 49-57. [In Persian]
- 3- Elmi, Mahmoud, "Investigation of the role of social factors affecting the rule of law of Tabriz citizens", Khalkhal Azad University Social Sciences Quarterly, 2001, 2nd year, 7: 51-76. [In Persian]
- 4- Mirfardi, Asghar, Faraji, Forough, Investigating the degree of tendency towards lawlessness and its relationship with the degree of social participation and the degree of social control in Yasouj city, Applied Sociology, 2015; 27(2): 93-110. [In Persian]
- 5- Piraish, Reza; Ashtari, Ismail; Mokhtari, Seyedah Mina, Lawlessness is the great challenge of lifestyle, order and security, National Conference of Lifestyle, Order and Security, 2014, Zanjan. [In Persian]
- 6- Kosha, Maryam, Shahpar, Haghigit, Karampour, Roza, Shekharbeigi, Alia, Bahrami, Alireza, Tafzali, Hoda, Lele Gani, Amir, Investigation of socio-economic base and its effect on withdrawal behavior of cancer patients Breast, Iranian Breast Disease Quarterly, 2016, ninth year, fourth issue, winter 2015; (25-15). [In Persian]
- 7- Abedi, Marzieh, Moosai, Maysham, Baghai, Sarai, Badi, Bahram, investigation of economic and social factors affecting women's social health with an emphasis on religiosity, Islamic Economics and Banking Quarterly, 2019; 3: 243 -219. [In Persian]
- 8- Porjabali, Rababe, Khalili, Abbas, Investigating the role of the economic-social base in the consumption of cultural goods (Zanjan city), Social Sciences Quarterly, 2013, 7th year, 28th issue. [In Persian]
- 9- Bourdieu, P. Distinction: A Social Critique of the Judgment of Taste. Cambridge: Harvard. University Press, 1984.
- 10- Sehhi Mahnaz, Nejad Dadger; Nazila, innocent; Alizadeh, Akbar, Lifestyle and factors related to it in employees of Ardabil University of Medical Sciences, Iranian Journal of Epidemiology, 2015; 12(3): 29-35. [In Persian]
- 11- Hadian, Hamed and Hadian, Mahdi. Ways to deal with evasion in Iran's criminal system, the first international Iranian law congress with a citizen's rights approach, Tehran, 2016. [In Persian]
- 12- Mirzaei, Sanaz, Investigating factors affecting cultural consumption and lifestyle, 6th International Conference on Psychology and Social Sciences, Tehran, 2015. [In Persian]
- 13- Fazli, Mohammad, Consumption and lifestyle, Qom: Sobh Sadegh, 2003. [In Persian]
- 14- Nawah, Abdul Reza; Fazli, Abdullah; Rajaei, Mohammad Sadegh; Moqtadaei, Fatemeh, Lifestyle and cultural consumption: with an emphasis on free study in Ahvaz city, Social Development Quarterly

- (formerly Human Development), 2015, 10(3):7-28. [In Persian]
- 15- Ogrodnik, L. Patterns in Culture Consumption and Participation, Ottawa: Statistics Canada's Culture Statistics Program, Psychological Study of Social Issues, 2000, 12(1-2): 289-301.
- 16- Karroubi, Mehdi. "Ethnic culture, cultural capital and tourism industry", social welfare quarterly, 2007; 28: 309-324. [In Persian]
- 17- Khaja Nouri, Bijan; Holy, Ali Asghar, "Investigation of social and cultural factors affecting the amount of leisure time; Case of study: high school students of Abadeh city", Humanities and Social Sciences Research Journal "Social Research Special Journal"; 2008: 133-156. [In Persian]
- 18- Rabbani, Messenger; Rabbani, Ali; Abedi, Mohammad Reza, Ganji, Mohammad. "Culture and happiness: a theoretical and experimental approach in the daily life of household heads in Isfahan city", Iranian Association for Cultural Studies and Communication; 2006, third year: 8. [In Persian]
- 19- Bourdieu, P. "The forms of capital", In J. Richardson (Ed.), Handbook of theory and research for the sociology of education, New York: Greenwood Press; 1986.
- 20- Safiri, Khadija; Beautiful, satisfied. "Investigating the relationship between women's economic capital and the type of relationships between spouses in the family", scientific-research journal of women's research; 2007, second year, first issue: 147-114. [In Persian]
- 21- Khodayi, Ibrahim. Investigating the relationship between the economic and cultural capital of students' parents and the probability of them passing the national exam of the academic year 2015, Quarterly Journal of the Iranian Higher Education Association, 2008; The first year, 4: 65-84. [In Persian]
- 22- Parkhami, Daoud; Derakhshan, Fatemeh, Social lifestyle and factors affecting it (Tehran case study), the 4th International Conference on Humanities, Social Sciences and Lifestyle; 2019. [In Persian]
- 23- Babaei Fard, Asadullah; Heydarian, Amin; Tuangari, Tahereh, Examining some factors affecting students' lifestyle. Sociology of Sports, 2014; 1(4): 29-66. [In Persian]
- 24- Nazari Lemer, Amin; Asadpour, Bahram; Marjani, Sajjad, Investigating social factors affecting the lifestyle of young people (case study of Talash city), the first international conference on economics, management, accounting and social sciences, Rasht; 2013. [In Persian]
- 25- Zare, Bijan, Fallah, Mehdi, Investigating the lifestyle of young people in Tehran and the factors affecting it, Iranian cultural research, fifth period, winter 2013; 4(20): 2011. [In Persian]
- 26- Jamadi, Ali; Tawfikian, Seyyed Abdul Rahman; Masoudi, Seyyed Jaafar, Investigating the causes of lawlessness in Kohgilouye and Boyer Ahmad provinces, the second conference of educational sciences and psychology of social and cultural harms in Iran, Tehran, 2014. [In Persian]
- 27- Chenani, Amir Mohammad; Damadam, Ziba; Ariaeinia, Fariba, Investigating the causes and factors of lawlessness in Iran, the first national conference on modern researches in law and social sciences, Shiraz, 2014. [In Persian]
- 28- Fawole, P, Rural Woman Lifestyles: Lessons From Nigeria. African Journal, 2009.
- 29- Joanna, Suliburska., Paweł, Bogdański., Danuta, Pupek- Musialik., Marta, Głód-Nawrocka., Piątek, Analysis of lifestyle of young adults in

- th Piątek, Analysis of lifestyle of young adults in the Annals of Agricultural and Environmental Medicine, 2012; 19: NO.1.
- 30- Aminizadeh, Ali; Nemati Limaiei, Amir, Lifestyle components in Nahj al-Balagheh (based on the sermon of the pious), the first international conference on socio-cultural studies and religious research, Rasht; 2015. [In Persian]
- 31- Yousef Nia, Mehdi and Haqihatian, Mansour, Investigation of factors affecting lifestyle in rural areas of Iran (case study: rural areas of Khaf and Rashtkhar cities); 2015.
- 32- Mazaheri, Hossein, Components and indicators of Islamic lifestyle, national conference of lifestyle, Thaibad; 2015. [In Persian]
- 33- Noorian Najafabadi, Mohammad and Jahangir, Narjes, Investigating factors affecting lifestyle (case study of citizens of Najaf Abad city), 10th congress of pioneers of progress, Tehran; 2015. [In Persian]
- 34- Dehghani Qanataghestani, Ahmad, Investigating social factors affecting law evasion (Kerman case study), the second international conference on jurisprudence and law, advocacy and social sciences, Hamedan; 2017. [In Persian]
- 35- Mirzaei, Ebrahim, Ahmadi, Yaqoub, Bukharai Ahmad, Naibi, Hoshang, 2017, the impact of socio-cultural factors on lawlessness (case study: Khuzestan province), Journal: Social Security Studies, 2017; 9(4): 54. [In Persian]
- 36- Maleki, Ali, Ghasemi, Dawood, Asghari, Hoda, and Hedayati, Ali, Legislation, lawlessness and Iranian Islamic lifestyle, National conference of new researches in science and technology, 2014. [In Persian]
- 37- Forst, B, The Socio-economics of Crime and Justice London, Sharp, Inc, 1993.
- 38- Mohseni, Alireza, Sociological analysis of lawlessness and solutions for legalism and public order, research paper on order and police security, 2018, Fifth year number 1 (consecutive 17, Spring 2018). [In Persian]
- 39- Asgharzadeh, Samieh, Shaygan, Fariba, A multi-factor approach to evasion of the law, Law Enforcement Science, 2014; r 4 (69 series).
- 40- Gharmani, Maryam, and Mokhtari, Maryam, Social factors affecting the avoidance of legalization in the study of administrative relations: Shiraz, Social Cultural Strategy Magazine, 2011, Winter; 1: 127 -146. [In Persian]
- 41- Kalantari, Samad; Rabbani, Rasul; and Sedaghat, Kamran, The relationship of poverty with legal aid and the formation of social harm, social welfare. 2005, 18, 65 - 90. [In Persian]
- 42- Danaeifard, Hassan, Azar, Adel; Salehi, Ali, Law enforcers in Iran: Explaining the role of political, economic, legal, managerial and social cultural factors, Forensic Science, 2009, Fall, 44, 7-65. [In Persian]
- 43- Hosseinpour, B., sarlak, A., Fotros, M. H. Effect of Health Expenditure and Good Governance on Health Indicators in MENA Countries Using the Generalized Method of Moments (GMM). Journal of healthcare management, 2020; 11(37): 67-78. [In Persian]